

НАРОД

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

Парод излази свакога дана по подне.
Штампарнице се налази у улици Коломбо број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

АУСТРИЈСКА ОФАНЗИВА

Парадизањима Немачке Аустрија није могла одолети. Ма да јој протисне кров над главом у једној рођеној кући да су улице њених грађани попрскане крвљу њених поданика, и пак нагвана Немачком, и да би скренула пажању са догађаја у својим границама, Аустрија предузима офанзиву на италијанском фронту.
Први успеси наших савезника Италијана дају најлепше наде. Значајан број заробљеника, који се и не узме као велики каквог нарочитог успеха, ипак је то најбољи доказ за прибраван оппорни дух обновљене, освежене и за нове подвиге готове војске.

Отпорних позиција, висораван Азијаго, чврсто се брани и штити.
Мала местимична непријатељева напредовања су природна последица тренутних налета на једном фронту од 150 километара.
Овај и будући успеси, који се с правом могу очекивати, за нас имају нарочиту важност, колико у погледу опште савезничке ствари, толико и у погледу посебном, нашем, чисто италијанско-југословенском. Они треба да наставе оно што је на Крфу 7 јула 1917 и у Риму 8 априла 1918 почето, и што битке на Западу треба да приведу крају.

„ЕКОНОМСКИ“ РАЗЛОГ

Париж. — «Келише Цајтунг» је и ових дана публиковала један чланак, у коме наводи искључиво економске разлоге зашто немачка мора да тражи да белгијска железничка мрежа остане у немачким рукама.

На ове наводе намећу осталога «Тан» пита: «Које су то немачке индустрије, због којих је приступ ка Анверу питање смрти или живота? Читајући «Келише Цајтунг» збиља се добија утисак, да би Немци били упропашћени, кад би били «ограничени» на Бремен и Хамбург. Али довољно је бацити око на географску карту, па да се одмах види, да то није тако. Можда јужна Немачка можда да преко Анверса извезе робу, да би развила своје фабрике? Рачунајмо: изгледају цифре, и кључ

има 907 километара железничке пруге, а од Минхена до Хамбурга само 868 километара.
Да не би ступају текстилна индустрија у Вуперталу много уштедела служећи се белгијском железничком мрежом? Од Елберфелда до Анверса има 287 километара, а од Елберфелда до Бремена 286. И на послетку, да није можда металургијска индустрија Рура она, која, одрекавши се свог природног пута—Рајне, тражи да дође до мора железничким путем? Од Хесена до Анверса има 302 километра, док од Хесена до Бремена тек 258.

Не тражи дакле Немачка белгијску железничку мрежу због економских разлога, већ због војничких. Ради се о томе да се организују транспортна средства и поморске базе, које би немачка команда, имајући у виду нови светски рат, хтела да има у својим рукама. Хоће да припреми «други пунски рат», како кажу пангерманисте, који би погодио у срце Енглеску, а Сједињене Државе натерао да приме Немачки мар. Али ова се питања решавају сада на западном фронту. Енглези и Американци, бранећи француска села, боре се дакле у исто време и за своја огњишта.

ПРОТИВ ЧЕХА

Цирих. — Немачки посланик у бечком парламенту Краус, на немачком збору у Рајхенбергу изјавио је: «Против Чеха, непријатеља државе, непријатеља који се у овом часу најтеже за живот отаџбине, дижу против њене егзистенције, има само једно средство, које се применило и у Украјини, да немачка вој-

ска окупира Чешку. Један други говорник је изјавио: «У Чешкој неће бити мира, док је немачке трупе не окупирају. Чеси, унутрашњи непријатељи, треба да се третирају као и спољни непријатељи, другог излаза нема.»

ИЗ РУСИЈЕ

Париж. — С обзиром на немачку активност у Русији, дознаје се, да се Немачка много интересује за железничке пруге, које иду до Архангелска и Александровска као и за трансибирску. У Финској ради да ова заузме Мурманску обалу. Али совјет Архангелска уједињено се са централним комитетом артичке флоте и образовао заједничку војну власт у намери да северне обале припреме за одбрану против беле гарде и Немца.

Позвани су француски, енглески и амерички официри, да суделују у овој власти. Савезничке поморске снаге, под командом адмирала Кемпа, састоје се од 2 руске крстарице и 6 контра торпилера, и од 2 енглеске и 1 француске крстарице.

Лондон. — Вести из Русије стижу и сувише доцкан, због чега се мисли да се иза копрених руске цензуре, тамо важни догађаји развијају. У сваком случају је извесно, да Немци постају све активнији у Сибиру, где 2300 аустро-немачких заробљеника и 700 болшевичких морнара, са артилеријом, оперишу на реци Онон, а других 3000 заробљеника са 10 ескадрона коњице угрожавају железничку пругу за Александровск.

Важно је истакнути

да кампању против Семепова воде сада немачки заробљени официри, који су као и њихови војници дошли из Западног Сибира. Ипак путници, који су стигли из Сибира у Токио, изјављују, да у свим важнијим варошима постоје јаке групе наклоњене Савезницима, чак и у вароши Краснојарск која се сматра као центар бољшевизма. Ове групе само очекују један одлучан гест Савезника, па да одлучно устану против Немца и да наставе рат на страни Сперзума.

ЗАРАЗА У ШПАНИЈИ

Париж. — Епидемија која влада у Шпанији, и која се била у почетку јако раширила, сада осетно опада. Болест је и у почетку као и сада врло блага; због тога француске власти против епидемије нису предузеле никакве мере предострожности, пошто се утврдило да је то једна ап-

солутно блага болест гуше. Услед тога и састаје се виши савет на хигијену и вероватно ће укинути лекарски преглед лица која долазе из Шпаније.

ЈЕДНО ОТКРИЋЕ

Штокхолм. — Стари председник совјета комесара финског народа Кулерво Манер, који се сада налази у Петрограду, дао је важне изјаве бољшевичким листовима. Он је казао, да је револуција, према споразуму социјалистичких представника других земаља, имала да букне у централним државама и у скандинавским земљама. Све је изгледало спремно за општу револуцију, која је требала да отпочне у фебруару. Али фински су социјалисти били преварени. Немачки радници су остали пасивни, Аустријанци су само дали обећања, а у Норвешкој је покрет почео много доцкан и остао је локализован.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париж. — Већ су и локални покушаји непријатеља погали рећи и све слабији. Последњи дани показују потпун застој у борби. У целини операције су малог значаја и воде се скоро све у корист Савезника. Французи су успели да свуда прикују непријатеља и да спасу Компијен. Напад на том фронту није успео, после фронталног напада Немци су покушали да направе себи пут за Компијен бочним нападом преко Виљер-Котре. Дописник «Хавасове Агенције» на фронту подвучи, да су на сектору Мондидве-Ноајон Немци, вероватно ис-

црпљени, постали пасивни, док су Французи добили на многим тачкама иницијативу. Да би форсирали шуму Виљер Котре непријатељ је бацао 5 дивизија на 6 километара фронта. Ова операција, којом је требало крунисати последњу офанзиву потпуно је пропала. Нови извештаји сведоче о огромном броју специјалиста и привремено неспособних међу немачким борцима; то је јасан доказ о исцрпљењу непријатељеве живе силе.

Војни критичари бележе као пораз напада непријатељев противу шуме Виљер Котре и као доказ великог

исцрпљења, постали пасивни, док су Французи добили на многим тачкама иницијативу.

ФЕЉТОН

ДЕДА МИХАЈЛО

— Хм, да! По века провео сам сам, у дому и свету, без игде икога свога... — говорио је он и хватао руком за чашу, па је окретао међу прстима.
— Педесет година? — чудно сам се. — много је и бројати до педесет...
— Природа је човека тако створила, а живот дотерао, да би свезаборавао и свему се пручава. Деда Михајло мало се замислио и лако уздахнуо.
— Дај још по литре! — рече нанослетку гостионичару, па онда извадио дозу и понудио ме цигаретама. Обојица запалисмо и онда се замислисмо сваки на своју страну.

У малој сеоској гостионици, која се састојала из једне гостинске собе, седе да су, осим нас двојице, четири сељака у једном углу и живо нешто расправљала. Округли дрвени столови били су уоквирени првенкастим чаршавима. На сваком столу по неколико празних чајла, сланик и бео порцулански шибиљњак. Само је наш сто био покривен чистим белим чаршавом, која је гостионичар износио само пред напредне госте. Чим смо се деда Михајло и ја појавили на вратима гостионице, зачуо се из ходника храпави домаћиниов глас:
— Дај, жено, бео чаршав, иде комисија!

Још нисмо ни сели за сто, а у собу уђе дебела здрава жена, румених пуних образа, средњих година, са белим чаршавом преко руке и клањајући се поче да простире чаршав по нашем столу.
Цео дан провели смо нас двојица на пољима, под јаким сунчаном жегом, без и мало хлада и одмора. Били смо уморни, да спаднемо с ногу. Уз то нас је морјала жеђ, а на далеко игде није било воде.
Када смо се мало одморили и закусили у овој гостионици, пуној хладовине и мириса на свеже месо, отпочели смо о разговор. Иа свршена службена дала никад нисам волео да говорим о службеним пословима. Мрзео сам разговор о несносним недовршеним актима, који су већ променили и трећу боју,

чекајући на своје решење; о насртљивим канцеларским мухама; о дугим уредовним часовима, који муче човека на овој врућини до лудила; о незадовољним странкама, које се вечито жале на неправду, и о многим другим мрачним странама монотоног и тешког чиновничког живота. Деда Михајло такође није волео да говори о служби. Није он волео да говори ни о себи. Данас је први пут почео да се жали на своју самоћу. Када је домаћин донео другу вољитру вина, морао је да се приближи до нас кроз густе слојеве дима, који је тако испунио био ваздушни простор између мене и мога суседа, да су се наши ликови једва распознавали у магли дуванскога дима. То је био сигуран доказ, да смо обојица дуго ћутали,

размисљали и једнако пушили. Овај су доказ проверавали остаци испушених цигарета у пепелинику.
— Изволите! — Поставивши боцу на сто, гостионичар се брзо удалио.
Гостионичарева посета тргла нас је из дубоких мисли и ми смо погледали један у другог. Сељаци су морали давно изићи из гостионице. Њихов одлазак нисам приметно, а јамачно ни деда: Око нас је зујало јато муха, када је деда прекинуо ћутање!
— Нешто смо се обојица замислили и заборавили један на другог, а обојица на трећег, — па се мало насмешило, показујући прстом на пуну боцу вина. Онда је насуо с прста вина у своју чашу, налио моју до врха, и на послетку своју. Затим ми пружио дуну чашу и ми се кудну-

смо, и искапљемо до два-Тутање се продужвало.
Загледах се у деду. Он се загледао у прозор и некуд замислио. Његово се лице црвенило, испалењено сунцем, и дуги шиљаст нос, тамно модре боје, још се више продужило. Очи су му се необично светлиле, а кроз дубоке и честе брваде његовог старачког живота котрљаше се капље зноја. Седи бркови — управо жуто-смеђи од оштрога дуванскога дима, — само су белили на врховима. Густа тек проседа, плава коса падала је класично преко чепа и скривала дубоки окиљак изнад десне обрве до слепоочнице. Коса му није била у хармонији са годинама и замученим лицем, пуним бора.
— Наставиће се —

испрдње непријатељског, јер није успео да напад понови.

»Журнал« каже, наступање непријатељско потпуно је задржано. Немци се ни су ни приближили одлучном моменту борбе. Листови мисле, да ће офанзива поново почети.

Морис Барес у »Еко де Пари« разматра последњу офанзиву на Париз, и каже: »Добитца земљишта не упоредиви су са губитцима које је непријатељ имао; Компијер spaшен; наше резерве, то јест трупе за маневровање, потпуно не дирнуте. У офанзиви је Хутиер претрпео огромне губитке, 30—35 од његових дивизија имале су неочекиване губитке, а то сведочи један документ, који ће се ускоро објавити.«

»Ом Либр« прецизира, и каже, да је непријатељ ангажовао од 14 маја до краја ове офанзиве 80 дивизија и имао око 50 од сто губитака.

ГЕНЕРАЛ ГИЈОМА

Париж. — Листови са задовољством објављују наменавање генерала Гијоме за гувернера Париза. Нарочито хвале славног шефа, који је показао своје високе способности на Сони, Вердену и Солуну. Ерве у »Виктоару« са свима онима, који познају генерала Гијому, мисли, да је то по карактеру, одлуци и јачини рада други Галиени.

ГЕНЕРАЛ ДИБАЈ

Досадашњи војни гувернер Париза генерал Дибај, који је прикуљао податке и наредио истрагу по свима дефетистичким аферама, примио је звање великог канцелара за орден Легије Часи. Њега је заменио на досадањем положају генерал Гијома.

мора на путу остварења. На Балтику је до сада све ишло по Немачком плану. Сада је дошао ред на нас, који живимо на обалама Јадрана. Немци бирају момент, да, када је наш програм о југословенској држави ушао у акутну фазу, прогласе да југословенско питање више не постоји.

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Рим. — Аустријска офанзива на фронту од 150 километара, коју су предузеле армије маршала Конрада Хецендорфа на висоравни Азиаго и генерала Кирхбаха на Пјави, није нас изненадила. Напад је био интензивнији против одбранбених организација Монтеља и десној обали Пјаве до Капо Силе.

Упркос тешкоћа због облака загушљивих гасова, италијанске су батерије целог јучерашњег дана стално тукле непријатеља, нарочито у центру, где су се сакупљали његови нападни батаљони. Пешадија се од 9 сати јуче изјутра, у уском додиру са непријатељем на висоравни Азиаго, на Грапи и на једном делу доње Пјаве борила огорчено цео дан и ноћу.

Линије непријатељског маневривања дозвољавају веровати, да ће битка узети огромне размере. Док Хецендорф покушава да продре у равницу Басано и да пробије препреку канала Бренте, генерал Кирхбах на Пјави гледа да пресече пут, који иде дуж наше одбранбене линије на реци. Аустријска врховна команда једномциновском ак-

цијом, искориштујући повољне теренске прилике, има за објектив да раздвоји италијанску војску. Борба ће трајати више дана.

ОРЛАНДОВ ГОВОР

Рим. — На прекјучерашњој седници скупштине после једнодушнoг одушевљења и поздравља војсци за прве успехе над непријатељем, председник Орландо држао говор у коме је дао и важне изјаве у погледу народности: »Не говорим о циљевима рата — израз вулгаран и празан. Данас кад представници свих потлачених народа траже да се заједно с нама боре и кад се боре, понављамо, да ако победимо, наша победа биће и њихова победа.«

Скупштина је завршила седницу са новим поздравом војсци.

САОПШТЕЊА

Лица која имају карте-писма у Делегацији Мин. Просвете, да пошаљу своје тачне адресе да им се иста доставе:
Душан Марјановић професор од мајке из Шапца; Драг. Милошевић учит. од Цане Дукановић; Светислав Удовички суплент од Сретена А. Божиновића из Женева; Коста Станковић учит. од Зорке Станковић из Александровца; Радојица Станковић фач. чета од Стаменице Милошевић—Мисача; Миланко Марковић учит. од Луке Д. Марковића из Текериша; Миливоје Златановић учит. од Павла Урошевића из Бизерте; Милош Вукачиновић учит. од Милутина Вукачиновића из Драче Петар Станковић учит. од Савка Станковића из Пријеполја; Петар Станковић (нема звање) од жене Зорке и деце (нема место); Риста Мурдловић учит. од Страхиње Јагодића; Новица Борђевић учит. од Народне Банке из Марсела; Чедомир Марјановић проф. од Алек. З. Јвчића и Чед. Марковића.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Између Оазе и Ене Французи су јутрос извршили једну успешну детаљну операцију проширивши своје положаје северно и северозападно од От Брај. Заробили су око сто војника и запленили митраљеза.

У шуми Корнер и у Вогезима Французи су одбили немачке испаде. 23 сата. — Између Оазе и Ене Французи су одбили немачке контра нападе северно од От Брај и учврстили јутрос задобијени терен. Број заробљеника у овом пределу износи 370; запленили смо и 25 митраљеза и 8 роваца.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Извршили смо један успешан испад, прошле ноћи, источно од Араса и задобили заробљеника. Један непријатељски испад, јуче у јутро, у близини Живанши, био је одбијен. За крат-

пося 716 војника од којих 12 официра. Материјал, који смо запленили износи 4 брдска топа, 43 митраљеза и 7 бацача за запаљиве течности. С обзиром на важност бомбардовања и на интензивност борбе наши су губитци врло мали.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

На висоравни Азиаго и на брду Грапа, пошто је претрпео велике губитке у току 2 јуна, непријатељ се ограничио јуче на јаку реакцију артиљерије. Предузимањем контраофанзиве италијанске и савезничке трупе постигле су делимичне успехе на више тачака и исправиле линије.

Дуж Пјаве, напротив, битка се наставила са

жестином. Непријатељ је упркос тешких губитака стално вршио притисак да би проширио окупацију на Монтићело и да би отворио себи пут у равницу. Наше трупе су снажно привукле непријатеља у борбу на линији Ђано, виси Монтеља Сант Андреа и јуначки држе своје положаје на реци од Сант Андреа до Фосалта и успешно спречавају непријатељско напредовање зони пред завијутцима Сан Дона.

Број заробљеника од почетка битке прелази 120 официра и 4500 војника, од којих су енглеске трупе заробиле 716 а француске 261.

У току последња дана оборили смо 44 непријатељска авиоплана

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Рим. — Број морнара, који су учествовали у потапању аустријског дреднота »Сент Иштван«, је 16; они су из свих крајева Италије.

Париж. — Подузванични извештји говоре о великој акцији наших и савезничких авиатичара. Поводом тога листови објављују победе француских авиатичара. Нинкесе 40, Фокк 42, Мадон 39, Пенсар 30 победа.

Цирих. — »Берлинер Тагеблат« пише, да ситуација у Пољској постаје све гора. Нагло се шири покрет за Споласност постаје све већом повратком пољских војника из Русије.

Париж. — Госпођица Тереза Клемансо, унука председника министарског савета, удала се за адвоката Јунга, који је сада наредник у штабу једне дивизије.

Рим. — Италијански краљ инсидирао је Југословенске трупе, које се налазе на италијанском фронту са осталим савезничким трупама.

Цирих. — Немци су послали трупе у унутрашњост Аустрије, да угуше nerede.

Париж. — »Арбајтер Цајтунг« орган аустријских социјалиста каже: »Нада да ћемо офанзивом добити победу потпуно је изгубљена. Највећи успех неће нам отворити хоризонт за скорни мир.«

Париж. — Један немачки пуковник у писму упућеном »Норддајче Цајтунг« каже: »Наши последњи успехи коштају нас огромних губитака у људима; не може се порицати да је више наших дивизија потпуно уништено.«

Париж. — (Званично) Штампачкој статујући затишје на целом фронту битке према Комињењу мисли да је ово одмор међу чиновима, да би се припремио нов испад било на

истом фронту било можда на неком другом.

Рим. — Стижу детаљи о борби прва два дана. Најјачи напад био је у пределу Бренте дуж Пјаве. Непријатељ и ако се надао, да ће пробити наше прве линије употребом гасова и да ће парализати нашу артиљеријску акцију, ипак није успео. Непријатељ је био наредитрупама да првог дана морају напредовати 1 километара.

Париж. — Немачка штампа изјављује »Оно што је Фош учинио, за дивљење је. Храброст Француза такође је за дивљење.«

Вашингтон. — Поднет је пројекат за одобрење кредита за транспорт у Европу три милиона војника до јуна 1919.

Њујорк. — Америчка штампа поздравља победу Француза, којом је завршена битка код Компјења.

СОЛУНСКИ ФРОНТ

Француски коминике саопштава: Ноћас је непријатељ јаким оделењима са митраљеским одредима покушао испад у наше ровове у пределу Црис. Стаљене под нашу ватру, бугарске трупе су се повукле у неред, претрпевши озбиљне губитке.

У пределу Зборског, Хума и Дојранског језера тукли смо нашом артиљеријом непријатељска оделења и групе радника као и до горе и непријатељске батерије.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ
4 јуна јача активност наше артиљерије у области Вегреника.

МАЛИ ОГЛАСИ

Једној српској менаџи потребна је куварница. Награда врло добра. За обавештење обратити се у нашем уреду ништву. 1—2

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

КОМАНДАНТ ИСТОЧНЕ ВОЈСКЕ

Дивизијски генерал Франше д'Еспере (Franche d'Esperey) одређен је за команданта савезничких војска на Солунском фронту на место генерала Гијоме, коме је дат положај команданта париске војске.

Генерал д'Еспере, пешадиски дивизијски генерал, рођен је 1856 у Мостаганему у Орану. Изашао је из Сен Сира као наредник, постао је потпоручник 1876, поручник 1881, а 1884 положио испит генералштабног официра, произведен за капетана 1885. Ратовао је у Алжиру од 1876—78, у Тунису 1881, поново у Алжиру 1884—5, по том у Тонкини 1885—87. Постао мајор 1893, пуковник 1899. Пробавио у Кини 1900—1, унапређен за пуковника 1903, за бригадног генерала 1908, и за дивизијског генерала и команданта трупа у Мароку 1912.

У 1914 је био командант армиског корпуса, по том армије и најзад једне групе армија. Рат га је затекао као команданта места у Дилу. У битци на Марни 1914 имао је важну улогу као командант пете армије. 1917 на челу групе северних армија д'Еспере је гонио Немце на чувеној Хинденбургској линији.

ПОМЕН

Српски типографи, обвезници, у Солуну, дају својим погинулим и умрлим друговима помен, 10. јуна, на први дан Духова, у 9 часова пре подне, на гробљу у Зејтинлику. Моле се пријатељи, познаници и другови умрлих типографа, да присуствују овом тужном помену.

ОДЛИКОВАЊА

Одликовани су: Орденом Св. Саве четвртог реда: контрактурални војни лекар II класе, др. Иван А. Владисављевић.

Орденом Св. Саве петог реда: медецинар Александар В. Тодоровић.

Златном медаљом за храброст: пешад. мајор Милан Н. Димитријевић; рез. пешад. капет. I кл. Радиша М. Стефановић; инжењер. капет. II кл. Стеван Ј. Стојковић; рез. инж. капет. II кл. Јован М. Илић; рез. пешад. капет. II кл. Живко Д. Перишић; пешад. поручници: Светозар Д. Станковић, Милош Т. Савић, Коста Љ. Ђорђевић, Петар К. Килибарда; рез. коњич. поруч. Милан М. Јовановић.

Пешад. поднаред.: Крета Ј. Миљковић, Милош С. Ђорђевић, Љубисав Т. Мишић; арт. поднаред. Љубомир П. Јовановић; каплари Александар Распоповић, Вуле Спенчевић; редов Лука Сладој.

Сребрном медаљом за храброст: артилер. мајор Светозар И. Белосавић; рез. коњич. поруч. Борисав Т. Милашевић, пешад. потпоручници Милан М. Швабић, рез. арт. наред. (сада обв. чин. реда) Јосип Миличић.

Сребрном медаљом за ревносну службу: поднаред. Тодор К. Станимировић.

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОВА

За прошлих 24 сата непријатељ је изабацио на варош I гранату и на периферију 89. Раван један човек. Једна кућа општељена.

МОБИЛИЗАЦИЈА

Мобилизација грчке војске наставља се. Позване су још и класе резервиста од 1905 до 1908 из Беотије и Атике.

ПОСЛЕДЊА БОРБА

Цирих. — »Словенац« пише: »Водимо последњу борбу за свој народни опстаник. Рекао би се, да је пангерманистички сан о стварању једне царевине од Балтичкога до Јадранског